

لیه دزو

لیه دزو

برگردان:

مسعود شیربچه / مریم کمالی

تهران - ۱۳۸۶

The Complete Work of Lieh-Tzu
Translated by: Lionel Giles

Lieh Tzu

لیه دزو، قرن ۴ ق.م.

لیه دزو / برگردان مسعود شیربچه، مریم کمالی. -- تهران: میترا، ۱۳۸۵.
۹۵ ص.

ISBN 964 - 8417 - 16 - 4

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. تائوئیسم -- متون قدیمی تا ۱۸۰۰ م. الف. شیربچه، مسعود، ب. کمالی، مریم، مترجم. ج.
عنوان.

۹۵ ل / ۱۹۰۰ BL ۲۹۹ / ۵۱۴۸۲

۱۳۸۵

۳۸۴ - ۳۸۷۱۴

کتابخانه ملی ایران

نشریه

لیه دزو

لیه دزو

برگردان: مسعود شیربچه / مریم کمالی

چاپ نخست: بهار ۱۳۸۶ - چاپ: چاپخانه تابش

حروفنگاری و صفحه‌آرایی: میترا

شمار: ۱۰۰۰ نسخه

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشر میترا: خیابان مجاهدین اسلام، شماره ۲۶۲، تلفن: ۳۳۱۳۳۵۰۵، دورنگار: ۳۳۵۰۲۲۲۴

ISBN: 964 - 8417 - 16 - 4

شابک: ۹۶۴ - ۸۴۱۷ - ۱۶ - ۴

برای اشکان

م. ش.

تقدیم به خواهرم منصوره

م. ک.

فهرست

۵	یادداشت مترجمان
۹	کتاب اول: پیدایش جهان
۲۵	کتاب دوم: امپراتور زرد
۴۳	کتاب سوم: رؤیاها
۵۵	کتاب چهارم: کنفوسیوس
۶۳	کتاب پنجم: پرشش‌های تانگ
۷۵	کتاب ششم: کوشش و سرنوشت
۸۱	کتاب هفتم: چرایی

یادداشت مترجمان

دائوئیسم یکی از مهمترین فلسفه‌های چین است. ظهور اولین جرقه‌های دائوئیسم در چین تقریباً با طریقه‌ی بودایی در شرق هند همزمان است. دائو در زبان چینی به معنی راه، مشیت و طریقت است و کلاً به معنای راه طبیعت است، یا ناموسی پنهان که در طبیعت وجود دارد و هر چیز را به راه طبیعی آن هدایت می‌کند. در باب دائوئیسم به فارسی کتابهای بسیاری وجود دارد که برای اطلاعات بیشتر می‌توان به آنها رجوع کرد. مهمترین کتابهای فلسفه‌ی دائوئیسم عبارتند از سه کتاب: دائو د جینگ، اثر لائو دزو، کتاب یه دزو و کتاب چوانگک دزو. این مثلث کلیت فلسفه‌ی دائوئی را در خویش دارد.

کتاب حاضر ترجمه‌ی تمامی کتاب یه دزو است. از دائو د جینگ چند ترجمه به فارسی وجود دارد که مهمترین آنها ترجمه‌ی استادانه و تفسیر جمله به جمله است. کتاب چوانگک دزو نیز به قلم مترجمان همین کتاب

ترجمه و توسط نشر میترا در انتظار چاپ است. کتاب حاضر سومین اثر فلسفه‌ی دائوئیسم است.

نام اصلی لیه دزو، لی یوکو^۱ است. لقب دزو به معنی استاد یا فرزانه است. در این‌که لیه دزو شخصیت تاریخی دارد یا نه نظرات گوناگونی وجود دارد. برخی محققین نظیر هربرت گیلز بر این باورند که او شخصیت تاریخی ندارد و ساخته‌ی ذهن جوانگ دزو است. اما دیگر محققان او را فیلسوفی متعلق به قرن ۴ یا ۵ قبل از میلاد می‌دانند. کتاب لیه دزو از لحاظ سبک ادبی و ویژگی‌های زبانشناسانه می‌بایست مربوط به قرن سوم ق.م در زمان سلسله‌ی هان باشد.

بنابر متن کتاب، استادان لیه دزو، هو دزو^۲ و پوهان^۳ بوده‌اند و استاد آموزه‌های آنان را به شاگردان خویش تعلیم می‌داده است.

اگر لائو دزو را اولین مرحله‌ی تکرین دائوئیسم برشماریم، لیه دزو دومین مرحله‌ی تکامل این فلسفه است.

این دوره‌ی دوم در زبان چینی لقبی خاص دارد: هسوان هسونه^۴ یا «آموختن تاریک»^۵ و این کاملاً به بن‌مایه‌های اندیشه‌ی لیه دزو باز می‌گردد که در سراسر کتاب او به خوبی قابل مشاهده است. برخی از مهمترین این بن‌مایه‌ها عبارتند از:

۱. آشتی با مرگ یا درک مرگ همچون همزاد زندگی.

۲. توجه به شگفتی‌های طبیعت و قدرت تخیل آدمی.

۳. تقابل رؤیا و واقعیت و جا به جایی آسان آن‌دو.

شکل مرسوم کتاب لیه دزو برای تفهیم و تشریح اندیشه‌های خویش، همچون اکثر آثار فلسفی خاور دور ارائه‌ی مثال‌ها و داستان‌هایی است که

1. Lieh Yukou

2. Hu Tzu

3. Po hun

4. Hsuan Hsueh

5. Dark Learning

برساخته شده‌اند تا مؤید تفکر نویسنده باشند و از این‌رو این داستان‌ها دارای جهت خاص می‌باشند. دیگر ویژگی مهم کتاب لیه دزو همسنگی و برابرنه‌ادن رؤیا و واقعیت است و این‌دو به سادگی جای خود را به یکدیگر می‌بخشند تا جهان محسوس آدمی را ترکیبی از رؤیا و واقعیت نشان دهند. در کتاب لیه دزو جای جای به شخصیت‌های افسانه‌ای، استادان پرنده و جاودانان بر می‌خوریم که چهره‌های آشنای آثار حکمی و ادبی چین‌اند. نکته‌ی مهم دیگر این کتاب آن است که در آن رؤیاریوی اندیشه‌ی دائوئی و کنفوسیوسی چندان به چشم نمی‌آید و شاید این مطلب بیانگر آن باشد که هنوز تفاوت این دو نوع اندیشه چندان بارز نبوده است. با ترجمه‌ی این کتاب هر سه کتاب مهم فلسفه‌ی دائوئی به زبان فارسی درآمده است و می‌تواند دوستداران فلسفه‌ی شرق را سودمند افتد.

در ترجمه‌ی این اثر چند ترجمه‌ی انگلیسی کتاب پیش‌روی مترجمان بوده‌است. برای درک بهتر مفهوم‌ها و واژه‌های خاص فلسفه‌ی دائوئی مذکور در کتاب، خوانندگان می‌توانند به تاریخ فلسفه‌ی چین ترجمه‌ع. پاشایی و کتاب داثو دجینگ به ترجمه‌ی جناب پاشایی مراجعه نمایند.

در پایان جا دارد که از اولیای محترم نشر میترا، بویژه جناب آقای رهروان که تعلق خاطر ایشان به چاپ متون اصلی ادیان به زبان فارسی موجب شد تا این اثر به زیور طبع آراسته گردد، سپاسگزاریم.

م. شیربچه / م. کمالی